

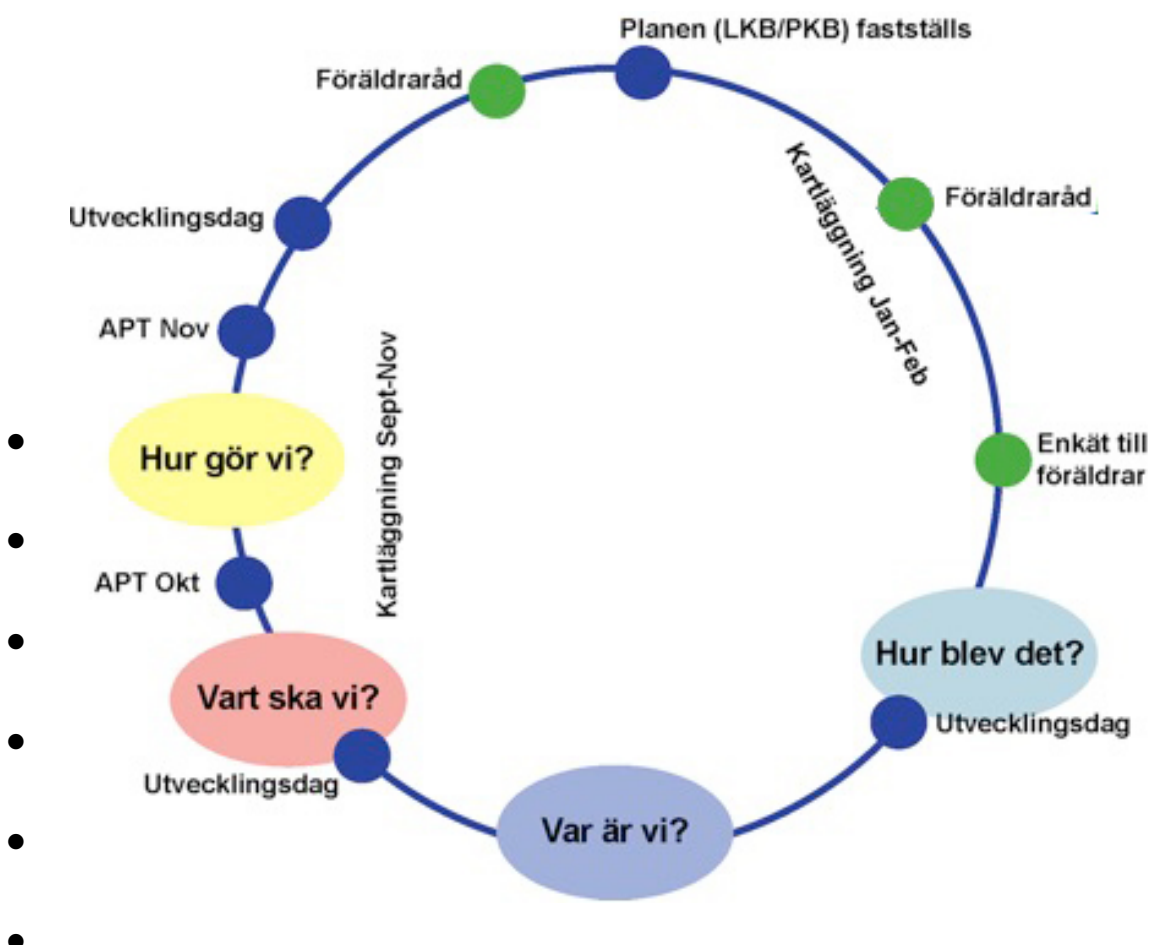
Frösöns Förskolor

Lövsta förskola

gäller 20190101 – 20191231

Upprättad 20131201

LIKABEHANDLINGSPLAN och PLAN MOT KRÄNKANDE BEHANDLING

Reviderad 190301

Innehållsförteckning

Inledning med ledord	3
Utvärdering av föregående plan	4
Åtgärder för utveckling som kommer att vidtas	5
Barns och elevers deltagande i planarbetet	6
Främjande arbete	7
Förebyggande arbete	13
Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling	15
Åtgärdande arbete	15
Om du känner oro, upplever eller får kännedom	16
Förankring, hur görs planen känd?	17
Uppföljning och utvärdering	17
Bilagor	18

1. Diskrimineringslagen och Skollagen
2. Trygghetsvandring/Observation
3. Frågor till vårdnadshavare efter inskolning
4. Frågor till vårdnadshavare vid utvecklingssamtal
5. Underlag för barnintervju
6. Dokumentation av utredning vid diskriminering och kränkande behandling
7. Definition av begrepp
8. Incidentrapport

Inledning

Varje förskola/skola ska från och med 1 januari 2009 följa bestämmelserna i två regelverk, Skollagen (2010 kap 6) och Diskrimineringslagen, se bilaga 1, för att garantera barns/elevs skydd mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Dessa två lagar ersätter Barn- och elevskyddslagen som upphörde 1 januari 2009. Krav och syfte är detsamma: ***En ovillkorlig skyldighet att motverka diskriminering och kränkande behandling och att främja likabehandling*** (ur Skolverkets hemsida).

Förskolan ska arbeta med att främja likabehandling och ska arbeta förebyggande mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Båda lagarna styr med krav på årliga handlingsplaner. Vår plan har sammanfört de båda uppdragen.

Diskrimineringslagen innebär också att barn och elever får ett lagligt skydd mot annan kränkande behandling än diskrimineringsgrunderna (se nedan). Om förskolan/skolan inte kan påvisa att den fullgjort sitt uppdrag kan skadestånd utdömas.

Diskrimineringsgrunderna är:

- Kön
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Sexuell läggning
- Funktionsnedsättning
- Ålder
- Könsoverskridande identitet/uttryck

Förskolechef har det yttersta ansvaret för att lagarna och planen efterföljs. Förskolechef ska driva det förebyggande arbetet genom att se till att frågor kring värdegrund och förhållningssätt diskuteras i personalgruppen. Förskolechef har ansvar att planen uppdateras och revideras. Förskolechef informerar om planen på höstens föräldramöte.

Ansvar:

Förskolechef och kvalitetsansvarig:

Ewa Larsson

Representant: likabehandlingsgrupp:

Gerd Jönsson, Anette Ring,

Marie Östman, Sara Mattsson, Tina Kryle`n

Ledord för Lövsta förskola som vi utgår från i vårt dagliga arbete:

- **Bemötande**
- **Lika värde**
- **Lyssna**
- **Sedd**

Mål och vision

Visionen är att huset ska bli ett "Lärande hus för barns behov och vuxnas arbete" Huset ger möjligheter!

Utvärdering av föregående plan

Vi har reviderat föregående års plan och antar den nya likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling från och med årsskiftet. Vi har använt oss av kartläggningsmaterialet som tagits fram, vi har sammanställt vilka områden under delen som berör normer och värden som vi på Lövsta förskola kommer att arbeta med under året.

Lpfö 2010

Läroplansmål i normer och värden:

Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.

Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning

Analys av normer och värden i dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet

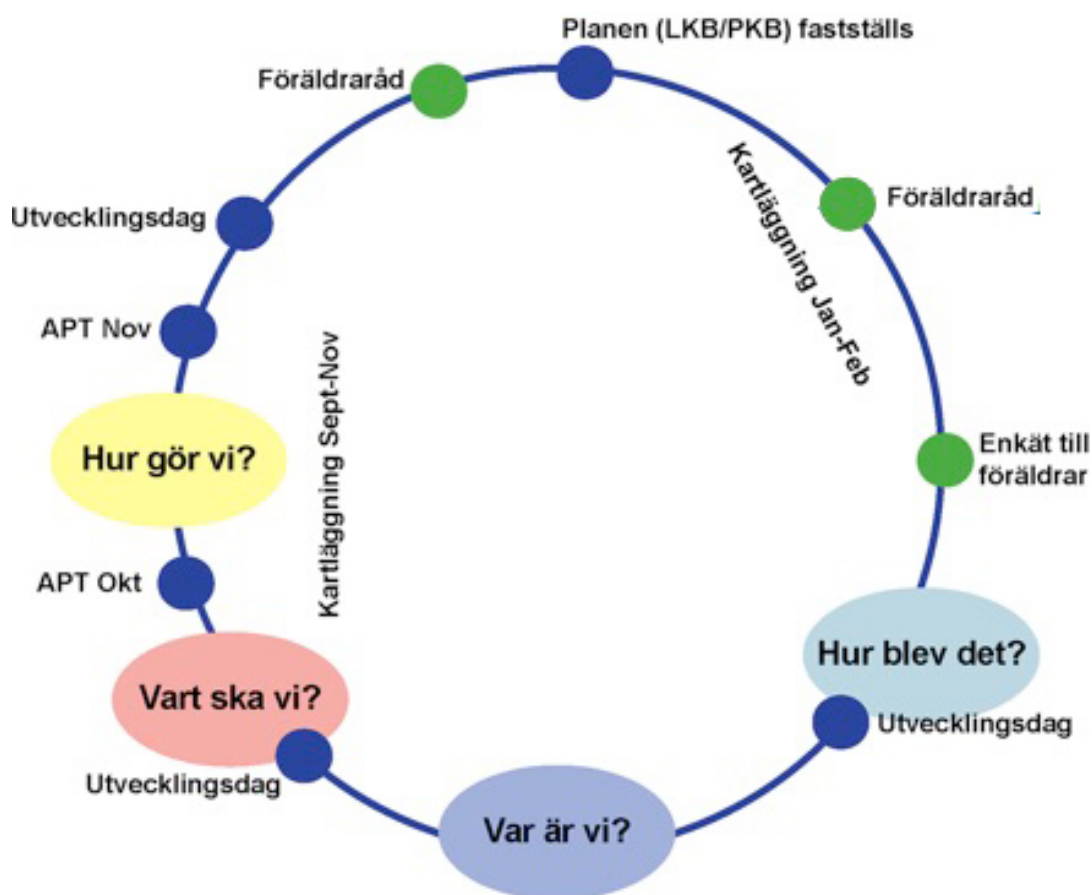
Vårt mål för verksamhetsåret har varit: att alla som kommer till förskolan ska känna sig välkomna, sedda och bekräftade. Målet blev delvis uppnått.

- Vi har varit flexibla och lyhörda gentemot personal/föräldrar och barn.
- Vi arbetar varje dag med Normer och Värden. Vi hjälper barnen att lösa konflikter och arbetar med kamratskap varje dag.
- Vi pratar dagligen om hur vi ska vara mot varandra och hur vi är bra kamrater.
- Barnen kräver mycket uppmärksamhet från oss vuxna och de behöver stöttning i både leken och de dagliga rutinerna.
- Barnen tar hand om varandra och är mer medvetna om var och ens behov och utrymme i gruppen.
- Positivt att dela barnen i mindre grupper så att alla barn får ökat talutrymme och vågar uttrycka sig och lyssna till varandra.
- Vi kan även se att barnen har ett fint bemötande till varandra och även till oss som personal.
- De är måna om varandra och ser när någon är ledsen och behöver hjälp.
- Vi har arbetat mycket med att ha en trygg och lugn atmosfär.
- Vi upplever att barnen känner sig tryggare vid toalettbesök sen när vi installerade ringklockorna på toaletterna. Barnen kan sitta i lugn och ro på toaletterna och ha dörren stängd om de så önskar och ändå känna sig trygga i att det kommer någon vuxen och hjälper dem.
- Vi vuxna har nolltolerans mot kränkningar och mobbning. Barnen vet att vi vuxna inte tillåter sådana handlingar.

Åtgärder för utveckling som kommer att vidtas under verksamhetsåret inom

”Normer och värden”:

- Vi kommer fortsätta att dela in barnen i mindre grupper när möjlighet finns.
- Vi arbetar över avdelningsgränserna och har en samlad femårsgrupp i hela huset.
- Med de äldre barnen arbetar vi med Guldstenens frågelåda. Barnen drar en lapp med en fråga på, och det barn som har guldstenen får svara. De andra barnen ska lyssna.
- Vi använder en frågelåda även med de yngre barnen för att öva turtagning, våga tala inför andra.
- Arbetar med bemötande t.ex. hälsa på morgonen.
- Vi arbetar med hur man är en bra kompis utifrån materialet de "tio små kompisböckerna"

Barns deltagande i planarbetet

Pedagogerna samtalar med barnen hur vi ska vara mot varandra, vi utgår från likabehandlingsplanen i det arbetet. I den dagliga pedagogiska verksamheten har vi ständigt en pågående diskussion/samtal med barnen om normer och värden om exempelvis att i samtal skapa en dialog runt bemötande, hur vi är en bra kompis och hur vi får ett trivsamt klimat.

Barnen visar var de känner sig trygga/otrygga t.ex. Genom att visa med glada och ledsna ansikten i olika miljöer, både ute och inne, intervjufrågor använder vi inför samtal.

Vi använder oss också av värdegrunds material ” de tio små kompisböckerna”, vi använder också en ”kompisrobot” där barnen får säga hur en bra kompis ska vara.

Främjande arbete Under denna rubrik skriver ni in målen från Normer och värden ur arbetsplanen samt det som framkom i PBS-arbetet med det främjande arbetet utifrån varje diskrimineringsgrund.

Ur Allmänna råden 2012:10 : Vårt främjande arbetet ska syfta till att skapa en trygg förskolemiljö och förstärka respekten för allas lika värde. Det bedrivs kontinuerligt och utan förkommen anledning, som en naturlig del i det vardagliga arbetet. Målet för det främjande arbetet skriver vi in i vår arbetsplan under normer och värden. Det ska tydligt framgå att det omfattar alla diskrimineringsgrunderna. Förskolan ska erbjuda en verksamhet där alla barn upplever meningsfulla sammanhang, delaktighet och att olikheter är en tillgång.

Mål	Vad ska vi göra?	När ska vi göra det?	Hur gör vi?	Vem ansvarar?	Utvärdering Vem? Hur? När?
Förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra.	Vi arbetar för att alla, både vuxna och barn, ska känna sig välkomna och trygga på förskolan.	I den dagliga tamburkontakten. Vid inskolnings och utvecklingssamtal.	Vi skapar kontakt med barnens familjer. Vi är närvarande pedagoger. Frågor till utvecklings och inskolningssamtal till föräldrar. Genom kartläggning av verksamheten samt att alla hälsar på varandra och tar ögonkontakt. Arbetet med likabehandlingsplanen och dess diskrimineringsgrunder ska fortsätta under hela verksamhetsåret . Intervju med barnen (glada ledsna ansikten). Trygghetsvandring (utifrån karta inne/ute) Föräldraenkät i april	Samtliga pedagoger	Avdelningens reflektionstid. Enkät från föräldrar.
	Vi strävar efter att barnen ska utveckla ett samspel med varandra genom öppenhet, respekt, solidaritet och ansvar.	I den dagliga pedagogiska verksamheten.	Alla vuxna är förebilder, pedagoger, förälder, övriga personal. Gruppstärkande lekar. Vi ger alla barnen förtroendeuppgifter.	Pedagogerna på avdelningen.	Avdelningens reflektionstid.

Förståelse för att alla människor har lika värde oberoende av social bakgrund och oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionsnedsättning	<p>Barnen ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att ta hänsyn till varandras olikheter.</p> <p>Barnen ska ges rikliga tillfällen att utveckla sin fantasi och därmed öka sin förmåga att sätta sig in i andra människors situation.</p> <p>Vi ger utrymme för barnens frågor och funderingar och bemöter dessa på ett respektfullt sätt.</p>	<p>I den dagliga pedagogiska verksamheten.</p>	<p>Gruppstärkande lekar</p> <p>Vi arbetar med värdegrundsfrågor genom leken.</p> <p>Vi har mindre grupper i gruppen för att barnen ska känna sig trygga, våga ta för sig, bli lyssnade till och sedda av pedagoger.</p>	<p>Pedagogerna på avdelningen.</p>	<p>Avdelningens reflektionstid.</p>
	<p>Vi värnar om varandra och miljön.</p>	<p>I den dagliga pedagogiska verksamheten.</p>	<p>Vi är vuxna förebilder tex lär vi barnen att vara aktsamma om saker på förskolan. Vi sopsorterar och lär barnen att vistas i naturen.</p> <p>Vi arbetar med värdegrundsfrågor genom leken.</p>	<p>Pedagogerna på avdelningen.</p>	<p>Avdelningens reflektionstid.</p>
	<p>Eliminera riskplatser ute på gården och inomhusmiljöerna</p>	<p>Kontinuerligt</p>	<p>Intervju med barnen (glada ledsna ansikten).</p> <p>Trygghetsvandring (utifrån karta inne/ute).</p>	<p>Pedagogerna på avdelningen.</p>	<p>Avdelningens reflektionstid.</p>

Främjande arbete- diskrimineringsgrunderna Under denna rubrik skriver ni in från Normer och värden ur arbetsplanen (VAD och HUR) , det som framkom i PBS-arbetet med det främjande arbetet utifrån varje diskrimineringsgrund.

Diskrimineringsgrunderna	Vad ska vi göra?	När ska vi göra det?	Hur ska vi göra det?	Vem ansvarar?	Utvärdering Vem? Hur? När?
Kön:	Arbeta för att ge pojkar och flickor lika stort utrymme och inflytande i förskolan. Vi som pedagoger måste vara professionella och inte lägga in egna värderingar.	I den dagliga pedagogiska verksamheten vid måltider, samlingar, på och avklädning, vid fria och styrda aktiviteter.	Genom att öka medvetenheten hos varje enskild pedagog. Genom att leda och fördela talutrymmet, fördelning av arbetsmaterial och leksaker.	Samtliga pedagoger.	Avdelningens planerings och reflektionstid. Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet
	Att vi har en lärmiljö som erbjuder material som överskrider traditionella könsmonster.	Inför inköp samt vid kontinuerliga observationer av barnens lärmiljö.	Vi gör medvetna val av litteratur och har boksamtal med barnen. Vi tänker jämställt vid inköp och breddar vårt material.	Samtliga pedagoger.	Avdelningens planerings och reflektionstid. Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet
	Aktivt arbeta för att bredda barnens handlingsutrymme utöver de traditionella könsmonstren.	Vid den dagliga pedagogiska verksamheten, genom att erbjuda utmanande aktiviteter utifrån varje individ.	Genom att personalen utmanar varje individ och lyssnar in vad varje individ vill lära och göra. Hitta utmaningar i de teman vi arbetar med för både flickor/pojkar.	Samtliga pedagoger.	Avdelningens planerings- och reflektionstid.
Etnisk tillhörighet:	Vi har en nyfiken och positiv inställning till olika kulturer och språk. Vi respekterar alla och lyfter fram varandras olikheter/likheter som styrkor.	I den dagliga pedagogiska verksamheten och i möten med andra människor.	Vara nyfiken och intresserad av olika kulturer och influenser. Vi strävar mot att tänka etniskt när vi köper in material och lånar böcker ex, på modersmål, ljudböcker, Vi läser böcker, sjunger sånger, läser ramsor. Pratar med barnen. Vi kan använda Ipad (Ex titta på kartor)Vi	Samtliga pedagoger.	Avdelningens planerings och reflektionstid. Utvecklingsdag i maj inför "Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet".

			<p>erbjuder modersmåslärare Vi erbjuder tolkmöjlighet och hemspråk. Vi är lyhörda, samverkar med och lyssnar in vårdnadshavare om traditioner och högtider som vi sedan arbetar med i barngruppen.</p>		
Religion eller annan trosuppfattning:	Vi synliggör att det finns olika religioner.	I den dagliga pedagogiska verksamheten vid måltider, samlingar, samt vid fria och styrda aktiviteter.	<p>Vi serverar mat utifrån religiösa önskemål.</p> <p>Arbetar med att synliggöra olika traditioner och ger barnen möjlighet att se och uppleva mångfald.</p>	<p>Kökspersonal.</p> <p>Samtliga pedagoger. Avdelningens pedagoger.</p>	Avdelningens planerings och reflektionstid inför situationer och efter situationer, tex föräldramöten, utvecklingssamtal.
Sexuell läggning	Att respektera varandra och lyfta fram olikheter/likheter som styrkor.	I den dagliga pedagogiska verksamheten vid måltider, samlingar, på och avklädning, vid fria och styrda aktiviteter.	<p>Vi har ett fördomsfritt bemötande och har en öppen dialog med vårdnadshavare.</p> <p>Genom tex böcker förmedla att det finns olika sexuella läggningar.</p>	Samtliga pedagoger	<p>Utvecklingsdag i maj inför ”Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet”</p> <p>Utvecklingssamtal</p>
Funktionsnedsättning:	<p>Planera utflykter och aktiviteter så att alla barn ges förutsättningar att delta.</p> <p>Vi måste uppmärksamma funktionsnedsättning på ett naturligt sätt.</p>	I den dagliga pedagogiska verksamheten vid måltider, samlingar, på och avklädning, vid fria och styrda aktiviteter Fortlöpande under avdelningens planeringstid.	<p>Vi ger de hjälpmedel som behövs för att alla ska kunna vara med. Vi i personalgruppen går utbildningar som är anpassade till olika funktionshinder.</p> <p>Vi har alla olika förmågor. Vi är bra på olika saker, och behöver träna på olika saker.</p>	Samtliga pedagoger.	<p>Avdelningens planerings och reflektionstid</p> <p>Utvecklingsdag i maj inför ”Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet”</p>

	Anpassa och se över våra lärmiljöer	Kontinuerligt tillsammans med barnen.	Utifrån barnens behov		
Ålder:	Vi har ett medvetet förhållningssätt i vårt språk och våra handlingar i förhållande till barnens ålder.	I den dagliga pedagogiska verksamheten.	Vi observerar och utgår ifrån barnen mognad, behov och intressen när vi planerar verksamheten. Vi observerar och ser medvetet över våra gruppindelningar	Samtliga pedagoger.	Avdelningens planerings och reflektionstid I den enskilda reflektionsboken – medarbetarsamtal.
Könsöverskridande identitet och uttryck:	Alla barn och föräldrar ska känna sig välkomna och likvärdigt bemötta.	I den dagliga pedagogiska verksamheten. Kontinuerligt vid inköp av nytt material	Vi bemöter alla människor med nyfikenhet och lyhördhet.	Samtliga pedagoger.	Avdelningens planerings och reflektionstid Utvecklingsdag i maj-13 inför ”Dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet”.

Förebyggande arbete här skriver ni in det som framkommit i er analys av kartläggningen

Ur Allmänna råd 2012:10 "Det förebyggande arbetet syftar till att avvärja risker för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling, och omfattar sådant som i en kartläggning av verksamheten identifieras som risker".

På Frösöns förskolor genomförs på hösten en kartläggning bland barnen och utifrån resultat och analys av densamma genomförs eventuella insatser/åtgärder. Om åtgärder ska sättas in är det viktigt att göra en tids- och ansvarsplan för vad som ska göras och vem som ska göra och när åtgärden ska följas upp. Personalens observationer är viktiga för att få syn på eventuella missförhållanden. Vi använder öppna frågor till barnen och vuxna.

Mål Utifrån analys av kartläggning	Vad ska vi göra?	När ska vi göra det?	Hur ska vi göra det?	Vem ansvarar?	Hur och när utvärderas insatsen?
Motverka otrygga platser ute	Se till att barnen inte är ensam bakom kullarna ute Önskan -att flytta staketet längst upp på höjden av kullen	Kontinuerligt	Pedagogerna är med barnen Organisera utevistelsen med ansvars fördelning mellan pedagogerna	Pedagogerna	Avdelningens planerings och reflektionstid
Motverka otrygga platser inne	Se till att pedagogerna fördelar sig mellan rummen inomhus	Kontinuerligt	Att organisera närvaron i rummen	Avdelningens pedagoger	Avdelningens planerings och reflektionstid
Tydlig information till föräldrarna inför inskolning	Skicka info blad "Frösöns förskolor" till föräldrarna innan	Varje avdelning ansvarar	Vi använder Info bladet "Frösöns förskolor" och varje avdelning ger sin specifika info själva	Avdelningens pedagoger	Avdelningens planerings och reflektionstid
Bra bemötande och info vid lämning/hämtning	Info till vårdnadshavare vid lämning/hämtning	I samband med info bladet om hur det fungerar på Lövsta fsk.	Tydliggöra rutinerna vid överlämnande efter kl.16.45 Info om vad vårdnadshavare kan förvänta sig Tydlig info till vikarier	Avdelningens pedagoger	Avdelningens planerings och reflektionstid
Tydliggöra Läroplanen på	Bli mer tydlig i att använda	Kontinuerligt	Berätta med bilder och text	Avdelningens pedagoger	Avdelningens planerings och

ett mer konkret sätt för vårdnadshavare	läroplanen i vårt arbete		vad vi gör under en dag och koppla det till läroplanen Dokumentera barnens lärande		reflektionstid
--	--------------------------	--	---	--	----------------

Rutiner för att upptäcka diskriminering, trakasserier, eller kränkande behandling

Systematiskt använder vi oss av dessa kartläggningsmetoder

- Trygghetsvandring, se bilaga 2
- Observation
- Intervju med vårdnadshavare med inskolningssamtalsfrågor, se bilaga 3
- Utvecklingssamtalsfrågor till vårdnadshavare, se bilaga 4
- Underlag för barnintervju – trygghet och trivsel, enskilt med barn, se bilaga 5
- Incidentrapport, se bilaga 9
- Daglig kontakt med vårdnadshavare
- Dokumentation
- Reflektion

Åtgärdande arbete

Huvudmannen och var och en i personalen som misstänker att ett barn far illa eller på annat sätt behöver stöd och hjälp och skydd är skyldig att anmäla det till Socialtjänsten, Polis, Arbetsmiljöverket.

Rutiner för akuta och långsiktiga situationer:

Barn-barn

1. Samtal med de berörda och faktainsamling
2. Personal dokumenterar händelsen i dokumentationsmallen, se bilaga 6
3. Skyndsamt informera vårdnadshavare och vidta åtgärder med stöd till både den/de utsatta och den/de som utsätter.
4. Uppföljning - observera nuläget i verksamheten och dokumentera
5. Förskolechefen informeras kring upprepade händelser som upprepas och när åtgärder behöver vidtas.
6. Barn- och utbildningsnämnden informeras (görs av förskolechef)
7. Eventuell anmälan till socialtjänsten (görs av förskolechef)

Vuxen – barn

1. Kollega/arbetslag samlar in fakta och dokumenterar i dokumentationsmallen se bilaga 6
2. Förskolechefen informeras
3. Vårdnadshavare informeras skyndsamt
4. Samtal med berörda
5. Stöd ges både till den/de utsatta och den/de som utsätter
6. Eventuell Polisanmälan (görs av förskolechef).
7. Eventuell anmälan till Arbetsmiljöverket (görs av förskolechef)
8. Barn- och utbildningsnämnden informeras (görs av förskolechef).
9. Uppföljning - observera nuläget i verksamheten och dokumentera i dokumentationsmallen, (se bilaga 6)

Vuxen – vuxen

1. Den utsatte/kollega/arbetslag uppmärksammar och samtalar om händelsen
2. Förskolechefen informeras skyndsamt
3. Skyndsamt ha samtal med berörda samlar in fakta och dokumenterar i dokumentationsmallen, se bilaga 6
4. Stöd ges till den/de utsatta och den/de som utsätter
5. Ev Polisanmälan (görs av förskolechef)
6. Ev anmälan till Arbetsmiljöverket (görs av förskolechef)
7. Uppföljning dokumentera i dokumentationsmallen, se bilaga 6

Om du känner oro, upplever eller får kännedom om diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling:

- △ Ta kontakt med pedagog eller förskolechef utifrån din situation.
- △ Synpunkter kan också lämnas på blanketten ”synpunktshantering” som finns på kommunens hemsida.

Vår målsättning är att alltid ha en medvetenhet i organisationen av barnens vistelse på förskolan och pedagog finns närvarande och ser till att den fungerar bra för alla. Vi dokumenterar situationer när personalen ser ett mönster i barns beteende. Dokumentation görs enligt dokumentationsmall, se bilaga nr 6. Information om likabehandlingsplanen lämnas vid föräldramöten och utvecklingssamtal.

Till dig som vårdnadshavare

Om du misstänker att ditt eller något annat barn utsätts för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling ska du alltid vända dig till personal/förskolechef. Det kan vara svårt att förstå att ens eget barn diskriminerar, trakasserar eller kränker andra barn, men även i detta fall är det viktigt att prata med personal/förskolechef. Alla måste ta gemensamt ansvar och arbeta för alla barns trygghet och samhörighet.

Förankring, hur görs planen känd?

Förankring hos	Vad ska vi göra?	När ska vi göra det?	Hur ska vi göra det?	Vem ansvarar?	Hur och när utvärderas insatsen?
Pedagoger	Arbeta aktivt med både främjande och förebyggande arbete.	Under hela verksamhetsåret, höstens arbetsplats-träffar arbetar vi med den reviderade Likabehandlingsplanen.	Arbetsplats-träffar.	Förskolechef Förskolans pedagoger	vid medarbetarsamtal. Utvärdering av likabehandlingsarbetet.
Barnen	Vi gör barnen delaktiga i planen.	I det dagliga värdegrundsarbetet. Vi berättar för barnen om saker vi ska förbättra	Vardagliga samtal med barnen.	Förskolans pedagoger	Fortlöpande
Vårdnadshavare	Vi gör vårdnadshavarna delaktiga i planen.	En gång per år.	Föräldramöte föräldraråd. Inskolnings/utvecklings-samtal.	Förskolechef Förskolans pedagoger.	Årligen vid föräldraenkät. Avdelningens reflektionstid.
Vikarier	Informera om planen.	Vid vikarieintervju.	Visa planen	Förskolechefen samt den pedagog som tar emot vikarien	Utvecklingsdag
Hos övrig personal	Informera om planen.	Vid ett husmöte under hösten.	Visa planen och lämna den till chef inom kök, städ och vaktmästare	Förskolechef bjuder in köket och städ till husmöte	Utvecklingsdag

Uppföljning och utvärdering

Vid avdelningsreflektionerna då vi reflekterar och planerar verksamheten.

Vid ca två tillfällen varje år kommer vi att genomföra olika kartläggningar och observationer i verksamheten och av lärmiljön.

Planen följs årligen upp vid utvecklingsdagen på våren och vid utvärdering av årets arbetsplan.

1. Diskrimineringslagen

2. Skollagen

Kom överens om vilken/vilka metoder ni ska använda på din förskola/avdelning för att få ett så bra underlag som möjligt. Ni kan välja olika metoder för olika grupper.

Syfte: En kartläggningsmetod där resultatet (analys/åtgärder) ska in i likabehandlingsplanen och arbetsplanen.

Dessa trygghetsvandringar/observationer görs:

- På olika tider på dagen och vid olika årtider
- Utifrån ålder och kön

Kom ihåg: Att ställa öppna frågor (ej ja eller nej frågor)

Metod 1: En lek med barnen inne/ute

Syfte: Att få syn på var barnen upplever trygghet/otrygghet och skapa delaktighet för barnen. Barnen får en bild av ett glatt och ett ledset ansikte var. Barnen går en och en till rummet/platsen och väljer vilket ansikte de tycker passar i rummet/platsen. De lägger bilden upp och ner på golvet/marken och går därifrån så att nästa barn kan göra samma sak med sina bilder.

När alla lagt sina gubbar i rummet/platsen hämtar vi bilderna och samtalar om vilka gubbar som kom fram i olika rum/platser. Barnen berättar varför de valt en glad eller en ledsen gubbe. Barnen berättar bara det de själva vill, här kan det komma fram en del saker som till exempel att det kan vara läskigt med toaletterna när lampan är släckt.

Metod 2: Observation där pedagogen kartlägger var barn och pedagoger vistas ute/inne.

Syfte: Att synliggöra var pedagogerna behöver befinna sig för att skapa trygghet och trivsel för barnen.

1. Rita upp en enkel karta ute/inne, kopiera upp flera ex. så att de finns tillgängliga för alla när tillfälle ges.
2. Kryssa i på kartan var barnen/pedagogerna befinner sig.

Efterarbete:

1. Samtal med barnen kring:

- Var/om barnet/barnen vill att pedagogerna ska finnas med?
- Vilka leker de med?
- Vilka roller finns med?
- Vem/vilka bestämmer i leken?

2. Gör en analys av vad som kom fram. Vilka åtgärder behövs?

Metod 3: Barnen använder kamera och tar kort på trygga/otrygga platser

Syfte: Att skapa delaktighet för barnen, på ett konkret sätt synliggöra miljön ur barnets perspektiv.

Ge barnen en kamera/Ipad och be dem ta kort på en plats de tycker är trygg/otrygg

Skriv ut bilderna och sätt upp/ gör ett collage

Samtala med barnen utifrån bilderna, ställ öppna frågor ex. Var? Vad? Vem/Vilka? När? Hur?

Dokumentera vad som kommer fram

Analys:

- Vad kom fram?
- Vilka åtgärder behövs?

FRÅGOR TILL VÅRDNADSHAVARE EFTER INSKOLNING

BARN PÅ AVD.....

Vår strävan är att erbjuda så hög kvalitet som möjligt på våra avdelningar och svaren utgör ett viktigt underlag för vårt utvecklings/kvalitetsarbete gällande trygghet och trivsel.

Frågorna ingår även som en del i kartläggningen utifrån vår Likabehandling/plan mot kränkande behandling. Resultaten av era svar blir därigenom även en del av vårt förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Kryssa i det alternativ du tycker stämmer bäst! Lämna gärna kommentarer på raden efter varje område samt vid platsbrist på baksidan!

Bedömningsnivåer:

5= Instämmer helt 4= Instämmer till stor del 3= Instämmer delvis 2= Bristfälligt 1= Instämmer inte alls

1. Vilken typ av inskolning har ditt/ert barn haft?

3 dagar

14 dagar

Gruppinskolning

Annan typ av inskolning

Kommentarer

2. Jag/vi tycker att inskolningen har fungerat bra

5 4 3 2 1

Kommentarer

3. Jag/vi upplever att lämning och hämtning fungerar bra

5 4 3 2 1

Kommentarer

4. Jag/vi upplever att mitt/vårt barn är trygg i förskolan

5 4 3 2 1

Kommentarer

FRÅGOR TILL VÅRDNADSHAVARE VID UTVECKLINGSSAMTAL

BARN PÅ AVD.....

Vår strävan är att erbjuda så hög kvalitet som möjligt på våra avdelningar och svaren utgör ett viktigt underlag för vårt utvecklings/kvalitetsarbete gällande trygghet och trivsel.

Frågorna ingår även som en del i kartläggningen utifrån vår Likabehandling/plan mot kränkande behandling. Resultaten av era svar blir därigenom även en del av vårt förebyggande arbete mot diskriminering och kränkande behandling.

Kryssa i det alternativ du tycker stämmer bäst! Lämna gärna kommentarer på raden efter varje område samt vid platsbrist på baksidan!

Bedömningsnivåer:

5= Instämmer helt 4= Instämmer till stor del 3= Instämmer delvis 2= Bristfälligt 1= Instämmer inte alls

**1. Jag/vi upplever att mitt/vårt barn bemöts
så att hon/han känner sig trygg.**

5 4 3 2 1

Kommentarer

2. Jag/vi upplever att mitt/vårt barn trivs i förskolan.

5 4 3 2 1

Kommentarer

3. Jag/vi blir bemött med respekt och förtroende

5 4 3 2 1

Kommentarer

4. Jag/vi känner oss trygg vid lämning/hämtning?

5 4 3 2 1

Kommentarer

Underlag för barnintervju - Trygghet och trivsel

bilaga 5

Namn: Avdelning:Ålder:

Intervjuare: Datum:

Frågor:	Glada Ledsna ansikten		Kommentarer:
			
När känner du dig så här?			
När känner du dig så här?			
Hur känns det att vara på förskolan?			
Hur trivs du med dina kompisar i förskolan?			
Hur känns det när du äter mat?			
Finns det någon vuxen som lyssnar på dig i förskolan?			
Hur känner du dig när du är med de vuxna på förskolan?			
Hur känns det när du går på toaletten?			
Hur känner du dig när du leker inne?			
Hur känner du dig när du leker ute?			

Övrigt

Dokumentation av utredning vid diskriminering och kränkande behandling

Datum: _____

Anteckningar förda av: _____

Befattning: _____

Rubrik för händelsen: _____
(t ex diskriminering, kränkande behandling, hot, våld)

Barn som varit utsatt/a: _____

Annan/andra personer som nämnts i samband med händelsen:

Beskrivning av händelsen:

Har vårdnadshavare informerats? _____ När? _____ Av vem? _____

Vilka andra har informerats? _____

När? _____ Av vem? _____

Vilka åtgärder har vidtagits? _____
(Individ-, grupp-, skol- och förvaltningsnivå)

Datum för uppföljning och utvärdering: _____

Vilka ska delta vid uppföljning och utvärdering?

Ansvarig: _____

Uppföljning och utvärdering

Datum: _____

Medverkande: _____

Vad har hänt sen sist:

Vad händer nu:

Ansvarig utredare:

Definition av begrepp

bilaga 7

Diskriminering är förbjuden oberoende av diskriminerande avsikt och oberoende av om det är fråga om *direkt eller indirekt diskriminering*.

Direkt diskriminering innebär att någon missgynnas genom att behandlas sämre än någon annan och diskrimineringen har samband med någon av diskrimineringsgrunderna.

Indirekt diskriminering innebär att man behandlar alla lika.

Begreppet **likabehandling** menar att alla barn/elever ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund.

Trakasserier innebär ett handlande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Trakasserier kan förekomma mellan barn/vuxna, barn/barn och mellan vuxna/vuxna.

Kränkande behandling, ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns/elevs värdighet. Begreppet ska täcka in alla beteenden som ett barn upplever som kränkande, men som saknar koppling till någon diskrimineringsgrund, t ex mobbning. Gemensamt för all kränkande behandling är att någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. En viktig utgångspunkt är att den som uppger att han/hon blivit kränkt, alltid måste tas på allvar.

Kränkningar kan vara:

- fysiska (t ex slag, knuffar).
- verbala (t ex att bli hotad, svordomar, öknamn).
- psykosociala (t ex utfrysning, blickar, alla går när man kommer).
- texter och bilder (t ex lappar, fotografier).

Befogade tillsägelser, tillrättavisningar som är befogade för att ordning och god miljö är, även om barnet kan uppleva det kränkande, tillåtet.

Diskrimineringsgrunder

En diskrimineringsgrund är en del av din person som är skyddad av svenska lagar mot diskriminering. Det betyder att det är förbjudet enligt lag att behandla en person sämre än någon annan med anledning av en diskrimineringsgrund. I diskrimineringslagen står i vilka situationer som detta är förbjudet. Exempelvis är det diskriminering om en affär behandlar en kvinna sämre än män som vill handla, men om Per inte vill umgås med Carola på sin fritid så är det inte diskriminering.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att en person tillhör en grupp av personer som har samma hudfärg, samma nationella eller etniska ursprung eller delar något annat liknande förhållande.

Funktionsnedsättning

En bestående fysisk, psykisk eller begåvningsmässig begränsning av en persons funktionsförmåga. Begränsningen kan ha uppstått till följd av en skada eller en sjukdom som fanns vid födelsen eller som har kommit senare eller förväntas komma. Exempel på funktionsnedsättningar som förväntas komma är effekter av sjukdomar som till exempel HIV och MS. I lagen heter diskrimineringsgrunden funktionshinder, men för att synliggöra att hindret uppstår i mötet med omgivningen avråder vi från att använda det begreppet.

Kön

Avser att en person juridiskt är kvinna eller man. Även personer som är transexuella eller som har transexuell bakgrund omfattas av diskrimineringsgrunden.

Könsidentitet eller -uttryck

Att uppfattas bryta mot traditionella könsroller i sätt att vara eller se ut. I lagen heter diskrimineringsgrunden könsöverskridande identitet eller uttryck. Vi avråder från att använda det uttrycket eftersom det antyder att det finns fasta normer för hur en människa ska uttrycka och uppleva sitt kön och att detta går att överskrida.

Religion eller annan trosuppfattning

Med trosuppfattning avses olika religiösa uppfattningar eller uppfattningar som har grunder som är jämförbara med religion. Exempel på religiösa och andra trosuppfattningar är buddism och ateism. Etiska, filosofiska eller politiska åsikter skyddas inte av lagen.

Sexuell läggning

Bisexuella, heterosexuella och homosexuella. Det vill säga vem du blir attraherad av eller kär i kopplat till kön.

Ålder

Uppnådd livslängd.

